

PROIECTUL „ȘCOALA MEA CITEȘTE”

Olga CHEIANU

*„Nu există nici măcar o diferență între
o persoană care poate să citească,
dar nu o face, și una care nu poate să citească”
(Mark Twain)*

Rezumat:

În articol se descrie lansarea și desfășurarea proiectului „Școala mea citește” cu genericul „Evantai cultural-artistic” inspirat din alte campanii de promovare a lecturii. Proiectul își propune să sensibilizeze comunitatea privind criza culturală și să promoveze lectura și valorile autentice. Scopul proiectului este de a stimula cunoașterea valorilor morale și culturale autentice, de a consolida interesul pentru lectură și de a dezvolta gândirea critică.

În cadrul proiectului sunt prevăzute parteneriate cu instituții infodocumentare importante, precum Biblioteca Națională a Republicii Moldova, Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” – promotoare ale lecturii prin diferite activități și aplicarea diverselor metode și mijloace. Elevii se integrează în activitățile de instruire și evenimentele tematice, vizitează bibliotecile și participă la întâlniri cu personalități importante – reprezentanți ai diverselor domenii. Biblioteca Instituția Publică Centrul de Excelență în Economie și Finanțe (IP CEEF) oferă o gamă variată de servicii care favorizează și promovează lectura și dezvoltarea culturală.

Cuvinte-cheie:

proiect cultural, Biblioteca IP CEEF, promovare a lecturii, club de lectură, personalitate marcantă.

Abstract:

This article describes the launch of the project "My school reads", inspired by other campaigns focused on promotion of reading. The project aims to raise awareness in cultural crisis and promote authentic culture, reading and values within communities. The CEEF library offers a wide range of services for users to favor and promote reading and culture.

"The „Evantai Cultural-Artistic project" includes partnerships with important libraries, such as the National Library of the Republic of Moldova and the "B.P. Hașdeu" Municipal Library, which help to promote reading through various activities and methods. Students participate in training and thematic events, visit libraries and meet personalities.

The purpose of the project is to stimulate authentic moral and cultural values, strengthen interest in reading and develop critical thought.

Keywords:

cultural project, IP CEEF Library, promotion of reading, Reading Club.

Biblioteca CEEF sprijină procesul de instruire și cercetare, interesele de informare, studiu, lectură, educație și recreere a utilizatorilor prin serviciile și produsele oferite. Bibliotecarii se orientează spre diversificarea și personalizarea serviciilor, cu accent pe e-servicii, atragerea resurselor informaționale pentru satisfacerea necesităților informațional-documentare, creșterea potențialului achizițiilor de documente. Accesul la biblioteca digitală ar fi un pas spre utilizator care are nevoie de o altă modalitate de utilizare a bibliotecii, de la distanță, mai ales din perspectiva adversităților întâmpinate în funcționarea instituției.

Colecțiile bibliotecii includ o varietate mare de documente tipărite (cărți, manuale școlare, periodice), documente audiovizuale, documente grafice (hărți) etc. Cea mai mare parte o constituie manualele de cultură generală, cele de specialitate, beletristica: cărți (81%), publicații periodice (5%), documente electronice (2%), documente audio și video, materiale cartografice (2%). Documentele

în limba română constituie 67% din volumul colecțiilor.

Biblioteca oferă o gamă largă de servicii orientate spre promovarea lecturii. Sunt disponibile serviciile de:

acces la resursele informaționale:

- colecțiile de bibliotecă;
- cataloagele tradiționale;
- catalogul colectiv al bibliotecilor publice SiBiMol;

acces la distribuirea și livrarea de documente:

- împrumutul la domiciliu;
- consultarea documentelor în sala de lectură;
- împrumutul interbibliotecar;
- furnizarea electronică de documente;
- rezervarea documentelor solicitate;
- servicii de referință, inclusiv electronice;
- serviciul informațional de consultanță „Întreab@bibliotecarul”;
- elaborarea buletinelor de achiziții;

animații culturale și instruirii:

- instruirea utilizatorilor privind cultura informației;
- organizarea expozițiilor tradiționale și virtuale;
- organizarea activităților cu caracter științific, literar, cultural, educativ, social, de recreere;
- oferirea spațiului pentru comunicare, evenimente, activități de importanță socială sau comunitară;
- filmarea evenimentelor în spațiile bibliotecii sau utilizarea localului în calitate de platou de filmare în scopuri educative și de promovare etc.

Fiind inspirată de activitățile de promovare a lecturii, precum campania „Toată școala citește” și „Chișinăul citește”, echipa bibliotecii IP CEEF, ghidată de directoarea adjunctă pentru instruire și educație, Silvia Braniște, a lansat proiectul „Școala mea citește” sub genericul „Evantai cultural-artistic”.

Proiectul a inclus o serie de acțiuni privind sensibilizarea societății asupra problemei actuale a crizei culturale, cu scopul de a promova cultura prin activități desfășurate de comun acord cu

instituțiile-partenere. Unul din obiectivele acestuia a fost crearea premiselor pentru cooperarea partenerilor în vederea promovării culturii și a valorilor autentice.

Era necesară avertizarea comunității privind criza culturală vizibilă, provocată de migrarea societății spre alte surse de informare și distracție, spre lumea virtuală. Astfel, în cadrul proiectului au fost prezente următoarele axe de acțiune: familiarizarea comunității cu universul bibliotecilor din Chișinău; promovarea și încurajarea lecturii ca mijloc de dezvoltare personală, cultivarea în conștiința comunității a valorilor literare și artistice autentice; trezirea interesului față de cultură; cultivarea unei abordări critice a informației din spațiul media-tic; stimularea implicării comunității în acțiuni de caritate.

Realizarea celor enumerate a fost posibilă grație colaborării fructuoase cu Biblioteca Națională a Republicii Moldova, Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu”, filiala „Târgu Mureș” și Biblioteca Republicană Tehnico-Științifică din Moldova. În acest proiect s-au implicat activ elevii și profesorii Colegiului de Medicină Veterinară și Economie Agrară din Brătușeni. Susținerea, participarea și receptivitatea profesorilor de la Catedra de limbă și comunicare și a membrilor din Consiliul elevilor CEEF au fost necesare și foarte importante pentru desfășurarea acestuia.

Un rol aparte în proiect l-a avut echipa bibliotecii IP CEEF prin coordonarea eventualelor participanți, asigurarea logistică și monitorizarea desfășurării activităților preconizate, promovarea și urmărirea respectării termenelor și a condițiilor prevăzute de proiect.

Pe parcursul pregătirilor acțiunilor au fost identificați partenerii de colaborare, semnate acorduri de parteneriat cu instituțiile nominalizate și stabilite tipurile de activități disponibile și atractive pentru comunitatea CEEF.

Cel mai important eveniment a avut loc la începutul proiectului, când a fost creat clubul „CEEF Citește” și a fost constituit grupul clubului respectiv pe pagina de Facebook. Fiecare membru al grupului și-a postat impresiile despre o carte lecturată sau opinia privind desfășurarea ședințelor clubului de lectură, a propus subiecte

sau cărți pentru a fi citite și discutate la ședința următoare. În spațiul acestui club elevii s-au simțit în largul lor și au putut să se expună liber pe marginea propriilor lecturi. Uneori s-a discutat despre romanele scrise, apelând la filmele vizionate.

De asemenea, relevante au fost activitățile cultural-muzicale de promovare și familiarizare a membrilor comunității cu bogăția literară românească și a altor popoare, de exemplu: Ziua Culturii, Medalion literar-muzical „Și sunt dat Cuvântului ca gândul pământului” – omagiu creației lui Grigore Vieru.

În cadrul Programului Național „Voucher cultural”, în spațiile primitive ale Bibliotecii „Târgu Mureș”, a fost desfășurată „Ziua poeziei”, la care au participat reprezentanți ai colegiului.

Lansarea campaniei „Școala mea citește” în IP CEEF a fost o provocare pentru profesori și elevi. Întreaga comunitate timp de o săptămână, pe parcursul a 15 minute din prima lecție, a lecturat cu voce tare din operele selectate conform curriculumului sau temei de la ora predată. Membrii administrației și-au ales pentru lectura de 15 minute fragmente din operele îndrăgite, la orele de limbă străină s-a citit în limba care este studiată. Așa a fost sărbătorită Ziua Internațională a Cititului Împreună și Ziua Națională a Lecturii la CEEF. Elevilor le-au fost explicate toate beneficiile lecturii, în special ale cititului cu voce tare, pentru dezvoltarea personalității umane.

Biblioteca este centru informațional al comunității, deci menirea acesteia este nu doar să ofere documente pentru lectură și instruire, dar și să învețe cum și unde să fie căutate informațiile din surse veridice. Pentru a familiariza elevii cu metodele de căutare a informației și pentru a-i iniția în fenomenul manipulării media, împreună cu formatorul de educație mediatică și informațională al BNRM, elevii au deprins să aibă gândire critică și să analizeze sursa informațională, să însușească abilități de gândire, de cercetare și concluzionare, de regăsire a argumentelor pro și contra, de filtrare a conținuturilor etc.

O altă modalitate de promovare a lecturii și a bibliotecii a fost acțiunea „Excursie – Biblioteca altfel”, unde elevii descoperă lumea

interioară a Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova, vizitând sălile de lectură, sala de cataloage, depozitele și spațiile de lucru ale acesteia. Astfel de vizite constituie o aventură într-o lume unde accesul pentru utilizatori este restricționat. În cadrul excursiilor organizate de Secția Marketing și comunicare socioculturală a BNRM, elevii au vizitat secțiile instituției și au cunoscut activitatea acestora, au văzut expoziții de carte achiziționate recent, pe cele de pictură și tehnică fotografică sau cu material video și audio. În una din excursii de acest fel elevii au citit cărți cu ochelari 3D, ceea ce i-a impresionat foarte mult. Dar locul cel mai important în cadrul acestor vizite îl constituie Muzeul Cărții, unde sunt prezentate atât cărțile vechi și rare, instrumentele de scriere și documentare vechi, precum și suporturile digitale, dispozitivele performante de digitalizare.

În timpul vizitelor la biblioteci, elevii de la CEEF au apreciat atât colecțiile variate și complexe, cât și echipamentele de lectură a resurselor informaționale speciale din colecția Bibliotecii Republicane Tehnico-Științifice. Curioase li s-au părut boxele în care sunt păstrate documentele normative și brevetele de invenție. Fiecare bibliotecă este deosebită, unică în felul său și se face vizibilă atât prin colecțiile pe care le deține, cât și prin specificul ei, organizarea și măsurile de fidelizare a utilizatorilor, activitățile promovare, inclusiv pe site-urile lor etc.

Vizitele la Biblioteca „Târgu Mureș” au inclus și întâlniri cu scriitori, jurnaliști, personalități din lumea artei ș.a. Actorii Alex Marcoci și Maia Anton au impresionat participanții nu doar prin ținută simplă și elegantă, dar și printr-un limbaj cult și înțeles de elevi. Ambii invitați nu au iluzionat privind viața și activitatea facilă a actorilor, ci, din contra, au dezvăluit părți mai puțin cunoscute ale vieții de artist. Invitații au fascinat elevii și profesorii prin răspunsurile la întrebările adresate și prin îndemnul de a fi ascultători, a învăța, a studia limbile străine, a citi cât mai mult, pentru că învățătura este începutul tuturor începuturilor.

Activitățile proiectului au fost diversificate prin organizarea în Sala de lectură a bibliotecii IP CEEF a întâlnirilor de suflet cu alte

două personalități – Radmila Popovici, poeta, scriitoarea și textiera, și Octavian Țicu, istoric, politician, fost boxer profesionist și ex-ministru al tineretului și sportului din Republicii Moldova –, care au avut loc în perioada 26 februarie – 30 mai 2013. Dacă la început elevii erau un pic sfoși, invitații au reușit să creeze o atmosferă benefică unui dialog deschis, povestindu-le câte puțin din biografia lor, despre unele momente ce le-au marcat viața. A fost îmbucurător faptul că elevii au manifestat un viu interes, adresând întrebări despre prima operă a scriitorului ori a poetei, prima lucrare editată, dar și despre prima dragoste, planurile de viitor ș.a. Ca de obicei, aceste întâlniri s-au finalizat cu fotografii de grup și colectarea autografelelor solicitate.

Menționăm și un alt tip activitate organizată în cadrul acestui proiect – acțiunea de caritate „Donează o carte pentru biblioteca ta”, scopul căreia a fost de a sensibiliza membrii comunității în vederea creșterii colecției bibliotecii pentru o dezvoltare culturală multilaterală a elevilor.

Rezultatele tuturor manifestărilor organizate au fost promovate pe pagina de Facebook a bibliotecii și a grupului privat de pe Facebook *Profesori CEEF*.

Proiectului „Școala mea citește” i s-au alăturat profesorii și elevii Colegiului de Medicină Veterinară și Economie Agrară de la Brătușeni (CMVEA, Brătușeni). La rândul lor, ei au organizat numeroase activități muzicale, recitaluri, expoziții de carte tradiționale și online, flashmobul „Operația lectură” etc. Toate activitățile desfășurate, de asemenea, au fost promovate pe pagina web și de Facebook a CMVEA Brătușeni.

Rezultatul scontat al proiectului – formarea atitudinii de însușire a valorilor autentice de către elevi – a fost parțial atins, deoarece această acțiune presupune un proces complex și de lungă durată, de continuitate de la o generație la alta. Importante au fost încurajarea pentru deschiderea spre cunoașterea culturii prin lecturi și întâlnirea cu arta și formarea emoțiilor autentice, transformate la rândul lor în convingeri și manifestări de a crea și a susține frumosul.

În concluzie, menționăm că toate activitățile derulate în cadrul proiectului au fost armonios încadrate în activitatea bibliotecii și în viața comunității CEEF. Unele activități s-au transformat în tradiții, de exemplu, clubul „CEEF Citește” continuă să fie un spațiu benefic pentru comunicare și discuții dintre elevi, profesori și invitații care își împărtășesc impresiile de lectură. Elevii și profesorii vizitează în continuare bibliotecile mari din municipiu atât în mod organizat, cât și cu prilejul unor activități tematice, întâlniri cu personalități marcante.

Criza culturală, una din cele mai evidente și dureroase probleme ale societății, poate fi ameliorată prin intermediul mai multor acțiuni de promovare a lecturii și cărții. În acest sens, echipa bibliotecii IP CEEF se bucură de sprijinul membrilor comunității și de spiritul creativ al elevilor.

Referințe bibliografice:

1. BUTUCEL, Elena. *Universul lecturii la Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu”*. Chișinău: [S. n.], 2021. 157 p. ISBN 978-9975-3479-9-0.
2. „Chișinăul Citește” : [activități de promovare a Campaniei de lectură]. Disponibil: <https://hasdeu.md/ro/servicii/chisinaul-citeste> [accesat 2023-09-09].
3. *Prezentarea Proiectului de Parteneriat Comunitar „Evantai Cultural-Artistic”*. Disponibil: <https://www.facebook.com/103657197771890/videos/171766832120739> [accesat 2023-09-09].
4. *Promovarea campaniei „Toată școala citește”*. Disponibil: <https://www.facebook.com/photo/?fbid=5851383424916344&set=gm.6745405152140847&id=128379790510116> [accesat 2023-10-09].